

Scientific Journal

VIRTUS

#52, March, 2021
published since 2014

2021

ISSN 2410-4388 (Print)
ISSN 2415-3133 (Online)

Scientific Journal *Virtus*
Issue # 52, March, 2021
Published since 2014

*Recommended for publication by the Council of
NGO "Sobornist" (the proceedings No.7, March 26, 2021).*

Founder: Scientific public organization
"Sobornist" (Ukraine).

Publisher: Center of Modern Pedagogy "Learning
Without Borders" (Canada).

Partners:

- + Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine);
- + Lugansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine);
- + Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine);
- + SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);
- + Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education (Ukraine);
- + Baku Islamic University (Azerbaijan);
- + University of Zielona Góra (Poland);
- + Center of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" (Canada).

Virtus: Scientific Journal / Editor-in-
Chief M.A. Zhurba - March # 52,
2021. - 241 p.

Editor-in-Chief:

Zhurba M.A., Ph.D., professor, Head of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Kuzmichenko I.O., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Humanities of SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);

Talishinski E.B., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Public Disciplines of the Baku Islamic University (Azerbaijan);

Starichenko E.V., Head of Analytical Department of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Mainhandling Editor:

Kravchenko Yu.V., Manager on international cooperation of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Journal Indexing:

✓ **Google Scholar** is a freely accessible web search engine that indexes the full text or metadata of scholarly literature across an array of publishing formats and disciplines. The Google Scholar index includes most peer-reviewed online academic journals and books, conference papers, theses and dissertations, preprints, abstracts, technical reports, and other scholarly literature, including court opinions and patents.

✓ **Scientific Indexing Services (SIS) (USA)** is academic database which provides evaluation of prestigiousness of journals. The evaluation is carried out by considering the factors like paper originality, citation, editorial quality, and regularity & international presence.

✓ **Citefactor (USA)** is a service that provides access to quality controlled Open Access Journals. The Directory indexing of journal aims to be comprehensive and cover all open access scientific and scholarly journals that use an appropriate quality control system, and it will not be limited to particular languages or subject areas.

✓ **ResearchBib** is open access with high standard indexing database for researchers and publishers. Research Bible may freely index journals, research papers, call for papers, research position.

✓ **Scientific Journal Impact Factor (SJIFactor)** is an international, recognized platform for promoting scientific achievements, as well as supporting publishers and scientific communities interested in state-of-the art research activities in innovation and applied science areas.

Journal «Virtus» has been positively evaluated in the SJIF Journal Master List evaluation process. **SJIFactor = 5,883.**

✓ **Directory of Research Journal Indexing (DRJI)** is to increase the visibility and ease of use of open access scientific and scholarly journals thereby promoting their increased usage and impact. DRJI supply champion has access to global-renowned content in all discipline areas including magazine and journal articles. DRJI advocate, educate, and provide the central resource for indexing.

✓ **International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF)** – academic database was organized with the aim of creating an open platform for scientific research around the world. IIJIF provides the necessary communication of scholars, editors, publishers and conference organizers, through its exclusive services: provides indexing of scientific journals (calculates the impact factor), forms a list of national/international conferences and journals.

✓ **InfoBase Index** is a comprehensive, multipurpose database covering scholarly literature from all over the world. InfoBase Index holds indexed records from active, authoritative journals. Most of the journal titles are peer-reviewed, with new journal titles being added to the collection regularly. **IBI Factor** for the journal 'Virtus' is **2.5.**

**Certificate of Mass Media Registration:
KB № 21060-10860P from 24.11.2014 p.**

Journal Editorial Staff Contact Information.
e-mail: virtustoday@gmail.com

website: <http://virtus.conference-ukraine.com.ua>

© Authors of the Articles, 2021.

© Scientific Journal «Virtus», 2021.

ЗМІСТ

ФІЛОСОФІЯ

Берегова Г.Д.
ЗНАННЯ З ФІЛОСОФІЇ МОВИ ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ 12

Демиденко Я.С.
ІДЕЇ ТРАНСАВАНГАРДУ НА ПРИКЛАДІ
ДІЯЛЬНОСТІ СКВОТУ «ПАРИЗЬКА КОМУНА» 16

Завідняк Б.Т.
ТЕОДИЦЕЯ СВЯТОГО АВГУСТИНА..... 20

Парадюк О.О.
ІСТОРИЧНА СВІДОМІСТЬ ТА ІСТОРИЧНА
СПАДЩИНА: РИСИ ПЕРЕТИНУ 26

Рублевська Н.В.
ХУДОЖНЯ ПРОМИСЛОВІСТЬ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ
ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ: ПРЕДМЕТ
І ДЖЕРЕЛА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ..... 29

Семикрас В.В.
ЕКЦИСТЕНЦІЙНІ ВИМІРИ В ЖИТТІ
ТА ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ 33

ПСИХОЛОГІЯ

Виноградова Т.І.
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ
У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА..... 36

**Дем'яненко Ю.О., Разумейко Н.С., Вдовиченко А.В.,
Філіпович В.М.**
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
ВИВЧЕННЯ ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ
ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ 39

Одинцова Г.Ю., Калька Н.М.
ДОСЛІДЖЕННЯ БОТАНОМОРФНИХ СИМВОЛІВ
ЗАСОБАМИ МАНДАЛОТЕРАПІЇ (У ПЕРІОД
КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ПАНДЕМІЇ
COVID-19 В УКРАЇНІ) 43

Yatsenko L.V., Lytvyshko O.M.
SOCIALIZATION OF PRESCHOOL
CHILDREN BY MEANS OF FICTION 47

ПЕДАГОГІКА

Асатрян С.
РАЗВИТИЕ НАВЫКОВ СОЦИАЛЬНОЙ
ОТВЕТСТВЕННОСТИ УЧАЩИХСЯ В ПРОЦЕССЕ
ПРЕПОДАВАНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА..... 52

Андрос М.Є.
ТЮТОР В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ:
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ
КОМПОНЕНТ ПІДГОТОВКИ..... 56

Антонюк Г.Д.
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ
СТАНОВЛЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ІДЕЙ
РАНЬОГО ПРОСВІТНИЦТВА В ОСВІТНЬО-
КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ
XVII-ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XVIII СТ..... 61

Белікова О.В., Бессонова Н.М., Греул О.О., Мілева І.В.
ІННОВАЦІЙНІ СПОСОБИ АКТИВІЗАЦІЇ
ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОСВІТНІХ МІГРАНТІВ 67

Біленкова Л.М., Костащук О.І.
РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ
МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ТАБОРІ
З ДЕННИМ ПЕРЕБУВАННЯМ 72

Виноградова Т.І.
ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ КУРАТОРІВ
У ХЕРСОНЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ..... 75

Вороніна К.В., Валійова Т.Б.
ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ З ПРОФЕСІЙНО-
ОРІЄНТОВАНОЮ СПРЯМОВАНІСТЮ НА ОСНОВІ
КОМПЕТЕНТІСНО-МОДУЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ
ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 78

Кондрашова О.В.
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ДІАЛОГОВОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ
ІНЖЕНЕРІВ ДИСЦИПЛІНИ «АНГЛІЙСЬКА МОВА
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»..... 83

Курчатова А.В.
ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ВИХОВАННЯ
БАЗОВИХ ЦІННОСТЕЙ МОРАЛЬНОЇ
САМОСВІДОМОСТІ ЗРОСТАЮЧОЇ
ОСОБИСТОСТІ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНИКА 87

Курчатова А.В., Чимаренко О.П.
ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ –
ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК РОБОТИ
ВИХОВАТЕЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ..... 90

Перепелиця К.Ю.
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА ОСНОВІ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ СТУДЕНТІВ РАДІОТЕХНІЧНИХ
НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ..... 94

Слухенська Р.В. Камінська О.І., Тулюк К.В.
ПСИХОЛОГІЧНО-МОВНІ БАР'ЄРИ У ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩОМУ
НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ 98

Psychology

УДК 378.091.321:159.923.2-057.875

Виноградова Т.І.,

*ст. викладач кафедри загальноекономічної підготовки
Херсонського державного аграрного-економічного університету, Fizkultura2018@ukr.net**Україна, м. Херсон***РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ
У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА**

У статті на основі аналізу науково-методологічної та психолого-педагогічної літератури розглядається вплив викладача вищого навчального закладу на професійне становлення особистості фахівця, формування професійних, світоглядних і громадських якостей особистості здобувача вищої освіти.

Ключові слова: *особистість, освіта, здобувачі вищої освіти, розвиток особистості, життя та професійна компетентність.*

Постановка проблеми. З огляду на кризовий стан економіки країни є важливою й актуальною проблема покращення якості вищої освіти. Для вирішення цього питання необхідно залучити високоінтелектуальну, здібну, креативну студентську молодь.

На сьогоднішній день виховання студентів залишається одним із пріоритетних напрямків організаційно – виховної роботи у Херсонському державному аграрно-економічному університеті. Кожен навчальний заклад вищої освіти має забезпечувати найсприятливіші психолого-педагогічні умови для всебічного самовдосконалення та самореалізації кожного здобувача вищої освіти, реалізації ним своїх прагнень, інтересів, потреб, нахилів і можливостей.

Фахівці у галузі вищої освіти акцентують свою увагу на гуманізації всіх сфер суспільного життя, яка детермінує більші вимоги до виховного процесу у вищих навчальних закладах.

Викладач вищої школи в Україні має виступати не тільки як «передавач» навчально-професійних знань. Згідно дидактики вищої школи, навчання крім реалізації освітньої функції, має носити ще розвивальний та виховний характер. Потрібно не просто передавати знання, їх необхідно підтверджувати фактами, прикладами, своєю поведінкою, відношенням до справи та колег, зіставляти альтернативні підходи, вмінням вирішувати складні життєві, а інколи і конфліктні ситуації. Саме в особі викладача, який має бути наставником, взірцем, прикладом для здобувачів вищої освіти, студенти зможуть отримати відповіді на всі свої запитання для подальшого самовдосконалення.

В умовах соціально-економічних змін у нашій державі перед викладачами вищих навчальних закладів завжди постає важливе завдання – підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, майбутніх спеціалістів і управлінців економічної, соціальної, культурної та інших галузей нашого суспільства. Професійне становлення особистості фахівця є процесом складним та довготривалим. Розвиток суспільства, науки, техніки, культури та мистецтва вимагає формування професійних, світоглядних і громадських якостей особистості студента на етапі його професіоналізації. Важливу

роль у формуванні професійних та життєво важливих компетенцій студента у процесі його професійного становлення відіграє саме викладач ВНЗ. Адже він є суб'єктом загально-соціальної, навчальної, виховної та організаційної діяльності, який формує професійні якості майбутніх фахівців, а інколи і світогляд.

Аналіз останніх публікацій. Аналіз психолого-педагогічної літератури виявив, що особистості викладача ВНЗ у процесі формування засобами навчальних дисциплін присвячена велика кількість як вітчизняних, так і зарубіжних досліджень.

Вимоги до особистості викладача ВНЗ у структурі його професійної компетентності розглядали І. Зязюн, Н. Волкова, О. Котенко, А. Кузьмінський та ін. Аналіз шляхів впливу викладача ВНЗ на розвиток особистості студента здійснено у наукових працях Л. Спіріна, С. Вітвицької, О. Бондаревської, А. Капської, В. Гриньової та ін. [1, 2, 3].

На сьогоднішній день від сучасного випускника вищого закладу освіти очікують розвиненого інтелекту, здатності до постійного саморозвитку та самовдосконалення, креативності, ініціативності, спрямованості на професійну компетентність, реалізацію власного інтелектуального, духовного, професійного потенціалів. Отже, в умовах реформування системи вищої освіти важливого значення набуває пошук та забезпечення соціально-педагогічних умов формування професійних якостей та психологічних властивостей здобувачів вищої освіти.

Ефективність і результативність навчально-виховного процесу у вищій школі у вирішальній мірі залежить від викладача та студента, від їх сумісної діяльності, взаємодії. Процес навчання у ВНЗ відбувається за схемою «Від особистості викладача – до особистості студента». Цей процес є взаємодією особистостей, де основним засобом впливу викладача є він сам не тільки як спеціаліст, а і як особистість. На викладача вищого навчального закладу покладено безліч різноманітних завдань відповідно до його посадових обов'язків, основними функціями яких є виробництво, передача та розповсюдження знань.

Серед великої кількості наукових досліджень переважне проблематика, що стосується переважно тем, котрі

розкривають вплив викладача на студента у контексті пошуків найефективнішої методики викладання, психолого-педагогічних підходів у роботі із студентами, врешті проблем пов'язаних із підготовкою викладача-фахівця вищої школи. Навчання і виховання можуть бути повноцінними лише тоді, коли вони є взаємними, коли навчається і виховується не лише студент, а й викладач. Педагогічний процес розглядається як спільна діяльність, діалог рівноправних учасників і таким чином переводиться на рівень міжособистісних стосунків.

Теоретичний аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури, дає можливість стверджувати, що недостатньо висвітлено вплив особистості викладача на формування професійної культури майбутніх фахівців.

Мета статті. У нашій статті ми розглянемо вплив викладача Херсонського державного аграрно-економічного університету на професійне становлення особистості фахівця.

Виклад основного матеріалу. Викладач виступає посередником між студентами та навчальним матеріалом, засвоєння цього матеріалу відбувається безпосередньо у процесі навчання, тому викладач повинен бути готовим до виконання ролі радника, помічника, консультанта, комунікатора, партнера. Очевидно, що особистість людини залежить від виховання, від того, які цінності буде закладено в неї. Найбільший вплив на характер людини справляє родина, але не менш важливий, а в деяких випадках навіть більш значний вплив здійснює викладач.

Викладач – це основна фігура педагогічного процесу, його особистий приклад – могутній фактор виховного впливу. Завдяки спілкуванню зі студентами викладач виховує їх не тільки словом, а й усіма якостями своєї особистості. Вплив авторитету педагога на студентів залишає відбиток на все життя. Тож, саме на викладачі лежить відповідальність за те, яким буде наше наступне покоління, тому дуже важливо знати яким має бути сам викладач, для того щоб виховати гідну людину суспільства. Успішному виконанню таких завдань сприяє наявність у нього таких якостей як схильність до лідерства, готовність прийти на допомогу, доброта, вміння активізувати почуття відповідальності. Від того наскільки викладач володіє навчальним матеріалом, залежить якість його пояснення, його змістовність, логічна стійкість, насиченість деталями та фактами, зацікавленість до вивчення. Ерудований викладач знає нові наукові ідеї і вміє доступно донести їх до студентів. Викладач, який вільно володіє практичною стороною знань, позитивно впливає на формування умінь та навиків здобувачів вищої освіти.

Педагогічна діяльність – це окрема сфера діяльності, яка висуває вимоги, аналогічні вимогам, які вимагаються до інших професій. Тому слід сказати, про необхідність дотримуватись професійної придатності педагогічних працівників: наявність нормального фізичного та психологічного стану здоров'я, якісних мовних даних, врівноважена нервова система, здатність витримувати сильні нервові подразнення, проявляти витримку у складних ситуаціях. До особливих якостей відносяться: схильність до роботи з «дітьми» юнацького віку, комунікабельність, тактовність, спостережливість і організаторські здібності. Крім високого ідейно-творчого рівня всього

навчального процесу, дуже велике значення має сила прикладу викладача, як людини і педагога. Той, хто взяв на себе відповідальність і сміливість піднятися на трибуну ВНЗ, брати участь у підготовці спеціалістів, повинен бути завжди на рівні вимог, які визначаються Положенням про викладача вищого навчального закладу. Кожне заняття: лекція, семінарське, практичне чи лабораторне заняття, консультація повинні залишатися у пам'яті студентів. Здобувач вищої освіти повинен бачити у викладачах живе, творче використання психолого-педагогічних знань.

Для аналізу ставлення студентів до викладачів було проведено анкетування серед здобувачів вищої освіти аграрного факультету ХДАЕУ, з метою з'ясувати чинники, які впливають на формування образу викладача вищої школи у студентському середовищі, притаманні йому позитивні і негативні якості, а відтак конструювання його ідеального образу очима студентів.

Для виконання поставленого завдання було застосовано метод міні-анкетування. Матеріали анкетування є основою для аналізу, яким бачать викладача студенти. На питання «Чи траплялось Вам зустрічати викладача, який залишив згадку про себе на все життя?» 87,1% відповіли «так», 12,95% – відповіли «ні». На питання анкети «Чи може бути поведінка викладача прикладом для студента?» 77,4% – відповіли «так», 22,6% – відповіли «ні». Аналізуючи відповіді студентів, можна зробити висновки, що більша частина студентів ставиться з повагою до викладачів.

Гуманізація освіти передбачає концентрацію навчального процесу не тільки на навчальній дисципліні, а на особистості студента, його професійне ставлення та особистісне зростання, для цього сам викладач повинен мати високий рівень професіоналізму, який залежить від його професійної педагогічної спрямованості. Для досягнення майстерності необхідності не тільки мати практичні навички і уміння, а й знання педагогічних та психологічних закономірностей. Лише тоді викладач буде спроможним черпати у самій природі людини засоби виховного впливу. За результатами опитування на питання: «Які вимоги до викладача висувають студенти на перше місце?» 70,9% – «вміння спілкуватись зі студентами», 22,5% – «добре знати свій предмет». На питання «Які властивості викладача цінують студенти?» 51,61% – «вміння відчувати студента», 32,2% – «людяність», 9,7% – «вміння керувати своїми емоціями».

Викладач у системі освіти це не просто педагог, а насамперед людина, на яку покладається висока відповідальність навчити і сформувати особистість, яка у свою чергу буде навчати і формувати інші особистості. Викладач, який володіє педагогічною майстерністю має індивідуальний стиль. Це педагогічний талант, який може бути різним за глибиною, але він повинен бути. Якщо людина не придатна до педагогічної діяльності, то там нема можливості розвивати талант, якого споконвічно не було.

Індивідуальність включає мистецтво викладача, яке проявляється у здібностях організувати роботу, знаходити контакти, мати інтонацію у спілкуванні, вміти оперативно вирішувати різні складні, нестандартні ситуації, вміти об'єктивно оцінювати знання студентів, вміти

правильно знаходити шляхи вирішення конфліктів та конфліктних ситуацій, вміти зробити зауваження і не образити, не втратити той невидимий зв'язок зі студентом, який гарантує порозуміння між викладачем і студентом.

На питання: «З якими, на Ваш, погляд негативними діями з боку викладача Вам довелося зіштовхнутися під час навчання?» 41,9% – «не об'єктивно виставлена оцінка», 51,9% – «байдужість викладача». За результатами опитування на питання «Чи існують у Вашому навчальному закладі викладачі, які на ваш погляд можуть бути зразковими викладачами вищої школи?» 80,7% – відповіли «так», 12,9% – відповіли. «ні». Коли мова іде про викладача, про його якості, то дрібниць немає: від знання дисципліни до зовнішнього вигляду – важливо усе.

Так який він «справжній викладач»? Студенти його пізнають одразу. Він динамічний, сучасний, незалежно від віку, добре знає свою дисципліну, вміє спілкуватися зі студентами, вони не бояться задавати йому питання, йому довіряють, з ним радяться, він вміє підтримувати дисципліну, вміє зробити зауваження – і на нього не образяться, до таких викладачів ходять як на свято. Про таких викладачів кажуть, що вони мають «Божий дар», за ними сумують.

Отже, увага студентів завжди буде прикута до особистості викладача, який працює у сфері вищої освіти. Тому викладачам треба постійно працювати над собою, своїм професіоналізмом; підвищувати свою професійну компетентність та здібності до педагогічної діяльності; оволодівати сучасними педагогічними та інформаційними технологіями, які на даний момент стали досить актуальними; цікавитись новою сучасною літературою; слідкувати за своїм зовнішнім виглядом. Відтак для нього актуальним є критичний погляд не тільки на своїх вихованців, а й на свою власну «ідеальну» персону. Не кожному це до вподоби, до снаги, проте така об'єктивність є корисною для власного самовдосконалення, підвищення рівня самооцінки.

Увага до цієї проблеми на сучасному етапі життя залишається актуальною з огляду на динамічність навколишнього світу, а студенти виступають одними із найкращих рушійних сил, що неодноразово підтверджує суспільно-історичний досвід. Викладач є і суб'єктом і об'єктом навчально – виховного та організаційного освітнього процесу.

Ідеальний образ сучасного викладача вищої школи часто асоціюється із яскравою, самобутньою, креативною, ініціативною, харизматичною особистістю, здатною відчути складність та непередбачуваність сьогодні-

шнього життя і пропустити дуже багато крізь свою індивідуальність, власне «Я», своє життя. Це особистість, яка передає життєві цінності і зразки професійної поведінки. Це особистість з великої букви.

Висновки. Формування особистості людини є складним і тривалим процесом, який триває все життя, в тім період навчання саме у вищій школі відіграє особливу роль у цьому процесі. Це етап життя, коли у студента закладаються основи тих якостей фахівця, з якими він ввійде в нову для нього атмосферу професійної діяльності, де відбуватиметься його подальший розвиток як особистості, самовдосконалення та самореалізація. Тому питання особистісного становлення студентів в аспекті їхньої професійної діяльності буде постійно знаходитися в центрі уваги вищої школи, фахівців, вчених. Для цього система навчально-освітнього процесу повинна бути вибудована на ґрунті гармонізації розвитку студента і як особистості, і як фахівця.

Література

1. Бех І.Д. Психологічні джерела виховної майстерності: навч. посіб./ І.Д. Бех. – К.: Академвидав, 2009. – 248 с. (Серія "Альма-матер").
2. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: навч. посіб. / За ред. Зязюна І.А., 2-ге видання доповнене і перероблене. Вища школа, 2004 – 422 с.
3. Педагогіка і психологія професійної освіти: Результати досліджень і перспективи. Збірник наук. праць / За ред. У.А. Зязюна, Н.Т. Ничкало; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2001. – 679 с.
4. Підготовка викладачів вищої школи // Педагогіка та психологія: Збірник наук. праць. – Вип. 21. – Харків, 2002. – 164 с.
5. Проблеми освіти: Наук. метод. сб. / Кол. авт. – К.: Наук.-метод. центр вищої освіти, 2000. – вип. 22 – 224 с.

References

1. Bekh I.D. Psykholohichni dzherela vykhovnoi maisternosti: navch. posib./ I.D. Bekh. – K.: Akademvydav, 2009. – 248 s. (Seria "Alma-mater").
2. Ziazun I.A. Pedagogichna maisternist: navch. posib. / Za red. Ziazuna I.A., 2-he vydannia dopovnene i pereroblene. Vysshcha shkola, 2004 – 422 s.
3. Pedagogika i psykholohiia profesiinoi osvity: Rezultaty doslidzhen i perspektivy. Zbirnyk nauk. prats / Za red. U.A. Ziazuna, N.T. Nychkalo; In-t pedagogiky i psykholohii prof.osvity APN Ukrainy. – K., 2001. – 679 s.
4. Pidhotovka vykladachiv vyshchoi shkoly // Pedagogika ta psykholohiia: Zbirnyk nauk. prats. – Vyp. 21. – Kharkiv, 2002. – 164 s.
5. Problemy osvity: Nauk. metod. sb. / Kol. avt. – K.: Nauk.-metod. tsentr vyshchoi osvity, 2000. – vyp. 22 – 224 s.

Vinogradova T.I.,

Senior Lecturer of the Department of General Economic Training of Kherson State Agrarian and Economic University, Fizkultura2018@ukr.net

Ukraine, Kherson

THE ROLE OF HIGHER EDUCATION TEACHER IN THE STUDENT'S PERSONALITY DEVELOPMENT

The article, based on the analysis of scientific-methodological and psychological-pedagogical literature, considers the influence of a higher education teacher on the professional development of a specialist's personality, formation of professional, ideological and social qualities of a higher education applicant's personality.

Key words: *personality, education, applicants for higher education, personal development, life and professional competence.*